

POVIJESNA ODGOVORNOST HRVATSKE STRANKE PRAVA

Pohvale iz Bruxellesa i Beograda, Milorad Pupovac i Hrvatske autoceste, Voja Stanimirović i Hrvatska elektroprivreda, Čeda Višnjić i FI-MI Media: iz dana u dan množe se dokazi koji i najtvrdokornijim pristašama Hrvatske demokratske zajednice jasno pokazuju zašto će ta stranka na idućim izborima pretrpjeti poraz. No, komu će pripasti onaj dio izbornoga kolača koji je do sada, ne jednom, pripao HDZ-u samo zato što je njegovo vodstvo znalo uoči izbora fingirati nekoliko «rodoljubnih» poteza, inscenirati pokoji verbalni okršaj koji je razočaranom puku, uvijek žednom novih obmana, imao pokazati da je i takav HDZ neusporedivo bolji od jugonostalgičarske i neokomunističke ljevice? Komu će se prikloniti oni naivni i dobrodušni, većinom rodoljubni i pošteni hrvatski birači, koji uvijek traže ispriku za nojevsko guranje glave u pijesak pred očevidnom činjenicom da između HDZ-a (s koalicijskim partnerima i bez njih!) i lijeve oporbe predvođene SDP-om, nema ideoloških ni programskih razlika, i da se ta dva pola hrvatske politike samo nadmeću u servilnom kupljenju mrvica s tuđih stolova?

Postoji li taj treći, hrvatski put, za kojim toliko čezne dobar dio hrvatskih birača, i o kojemu se piše godinama, možda već više od desetljeća – svakako još otkad je Tuđman ocijenio da je za Hrvatsku poželjna bipolarna politička scena (pa je, vjerojatno u uvjerenju da će njegovi sljedbenici trajno zauzeti centar i desnicu, očito i poduzimao vrlo aktivne i prepoznatljive korake da se razdobi i onemogući svaka ozbiljna *hrvatska* alternativa Hrvatskoj demokratskoj zajednici)?

Da je vodstvo Hrvatske stranke prava – stranke koja bi po imenu, definiciji i tradiciji trebala biti središnja hrvatska nacionalistička snaga – svjesno vlastite odgovornosti za sudbinu nacije, i da je kadro s više obraza i snošljivosti otvoriti se strančicama i pojedincima slične programske orijentacije, oko te *stožine* bi se u razmjerno kratkom vremenu, nema sumnje, okupilo i puno onih koji danas hrvatsku politiku promatraju s otvorenim osjećajem gađenja, a time bi se privukao i znatan broj ljudi koji po inerciji još uvijek glasuju za HDZ.

Međutim, to se ne će dogoditi sve dotle dok simpatizeri HSP-a u ropotarnicu povijesti ne pošalju vodstvo koje se dva desetljeća zadovoljava političkom «trgovinom na malo», a svakako ne prije nego što vodstva srodnih stranaka (poput, recimo, Hrvatske čiste stranke prava) ne shvate da su godinama tek žrtve jeftine politikantske taktike, budući da ih HSP povremeno mami obećanjima o «suradnji» i «pravaškoj slozi i ujedinjenju», sve s ciljem da u javnosti ne ostavi dojam izolacionističkoga, samodostatnog i tromog političkog dinosaura skromnih dimenzija i još skromnijeg dosega.

Zato se može očekivati da će, umjesto složnog nastupa s izglednim uspjehom, idući izbori biti pravo «klanje» na pravaškome dijelu političkog spektra: nasuprot Đapićevu («Srbovu») HSP-u koji će svoje bokove zaštititi pokojom marginalnom pravaškom skupinom, naći će se Hrvatska stranka prava dr. Ante Starčevića koja, osokoljena pristupom Zvonka Bušića, najavljuje podvige za koje, bar zasad, nema vidljive podloge.

Nasuprot dramatičnoj potrebi da se postigne pravo okupljanje na istovjetnoj političkoj i ideološkoj osnovici (jer mehaničke koalicije nikad u povijesti nisu bile ni duga vijeka niti su polučile kakve uspjehe: ljudi se okupljaju oko moćnih ideja ili snažnih pojedinaца, a ne oko same ideje okupljanja!), u Hrvatskoj posljednjih mjeseci cvjeta neobično naivna misao da se prava sloga može zamijeniti Potemkinovim selima u obliku kojekakvih saveza, udruga i «pokreta».

Kad se pet prosjaka udruži, ne će postati bogati (pa ni ako se nazovu «pokretom!»); kad se udruže ljudi koji različito misle i različito žele, nego se i međusobno opanjkavaju (tepajući pritom usput sami sebi kao «karizmatiskim osobama») te, nasuprot svim rezultatima svih izbora, i dalje umišljaju da u hrvatskome nacionalnom životu doista nešto znače, zajamčen je ne uspjeh, nego upravo neuspjeh. Lako je moguće da nitko od njih ne prijeđe izborni prag. Zato nas ne bi trebalo začuditi ako se na idućim izborima hrvatski birači između kojekakvih «pravaša», «hrastova», «bukvi», «tikava» i takvih mogućnosti, odluče za Keruma, Bandića i tomu slične neovisne liste koje će, dijelom i po narudžbi, isplivati u idućim mjesecima. Ne će to biti bogzna kakav izbor, ali tko od nas – poučen dosljednošću i mudrošću tzv. pravaša u posljednja dva desetljeća – može dati ruku u vatru da će to biti veća sramota od postojeće?

Tomislav JONJIĆ

IZ SADRŽAJA

ŠTO SE HTJELO KAZATI GLASNOM ŠUTNJOM O DELOŽACIJI NADBISKUPA VRHBOSANSKOGA? 6

NA OSAMDESETPETOME MJESTU! 10
Vladimir MRKOVIĆ, prof.

PROTUHRVATSKE I PROTUKATOLIČKE LAŽI MEDIJSKIH JURIŠNIKA .. 12
Davor DIJANOVIĆ

OPASNE NAMJERE 15
Josip Ljubomir BRDAR

RAĐANJE EUROPE (V.) 18
Dr. Vjeko Božo JARAK

SAVJET LIJEČNIKA 23
dr. med. Drina BLAŽEKOVIĆ-SOJČIĆ

KAKO SAM IZBJEGAO POKOLJ NA ORSULI: SVJEDOČENJE MARKA TRTOMANA 25
Dr. Augustin FRANIĆ

OD IMOTSKE GIMNAZIJE DO GOLOG OTOKA (III.) 26
Dinko JONJIĆ

LIJEVA INTELIGENCIJA I ANTIFAŠIZAM (VIII.) 33
Bruno ZORIĆ, prof.

HRVATSKE I SRPSKE ŽRTVE 1941.-1945.: DEMOGRAFSKA STUDIJA (IV.) 35
Kazimir KATALINIĆ, prof.

POVRŠNO I PRISTRANO DJELO O BL. ALOJZIJU STEPINCU 37
Ivan GABELICA

IN DIESER AUSGABE 47
IN THIS ISSUE 48